

אמנסטי אינטרנשיונל منظمة العفو الدولية

25.05.2020

לכבוד,

משרד רוה"מ,
משרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים,
משרד הכלכלה והתעשייה,
משרד האוצר,

העתק:
חברותי הכנסת

הנידון: קריאה דחופה לייסד מדד "תחלואה" חברתית-כלכלית, כעת כשבולטים במיוחד צדדים אלו של משבר הקורונה

אנו פונים אליך בשם תנועת אמנסטי אינטרנשיונל ישראל בקריאה לייסד ולמסד מערך ממשלתי לניטור, דיווח, ופרסום בדבר פגיעות חברתיות-כלכליות באזרחי ותושבי ישראל לנוכח משבר הקורונה והשלכותיו - מעין מדד "תחלואה", רק שהפעם במישור החברתי-כלכלי, שיוכל לספק נתונים מהימנים ולאפשר הן מבט-על על הבעייה והן פילוח ממוקד ביחס להיבטיה השונים.

נכון לעת כתיבת מכתב זה נדמה שהתחלואה הנובעת ממגפת הקורונה נמצאת במגמת בלימה בישראל, וכולנו תקווה שמגמה זו תימשך. עם זאת, מבדיקה שערכנו נדמה שמבחינה חברתית-כלכלית המצב שונה: מהנתונים הזמינים הרלוונטיים עולה כי רק חלק קטן ממי שהוצאו לחל"ת או פוטרו השתלבו בחזרה בשוק התעסוקה ויש מקום להניח כי משבר הקורונה הסב, ועודנו מסב, פגיעות קשות מבחינה חברתית-כלכלית לרבים מאזרחי ותושבי ישראל בתחומי שליטתה, ושלפגיעות אלו השלכות "מתגלגלות" וארוכות טווח כמו חובות נושאי ריבית וכו'. בקצרה, המשבר כעת הינו מעין מגפה חברתית-כלכלית המפילה עוד ועוד קורבנות למצוקה. נכון להיום אין גוף אחד שיכול לספק תמונת-על של מצב הפגיעות הכלכליות-חברתיות שהסב המשבר ונדמה כי אין גוף שמתכלל, מגבש ומתעדף את המענים השונים לפגיעות אלו. חומרת "המגפה החברתית-כלכלית" דורשת מענה מקיף, ובהקדם.

מדד מעין זה יכול ורצוי שיקלול, בין היתר, נתונים על: 1. האנשים שפרנסתם נפגעה בעקבות משבר הקורונה אך לא מקבלים מענה מקיים במסגרת המדיניות הממשלתית הנוכחית (למשל מי שאינם זכאים לדמי אבטלה או לא מצליחים למצות את זכויותיהם) - לתחקיר ראשוני של אמנסטי אינטרנשיונל ישראל בנידון [ראו כאן](#), 2. מי שאיבדו קורת גג (כולל בגירים שנאלצים לעבור לגור בבית של קרובי משפחה), 3. מי שהגיעו למצב של חוסר ביטחון

אמנסטי אינטרנשיונל منظمة العفو الدولية

תזונתי, 4. מי שנקלעו לחובות כבדים (ובפרט מי שיש צפי כי יקלעו לחדלות פירעון). בתוך כך ראוי לתת דגשים מיוחדים על אוכלוסיות מוחלשות הסובלות גם בעת שגרה מעוני מובנה ונרחב, כגון ערבים אזרחי ישראל, חרדים וכו', ואף להדרש לתתי-קבוצות פגיעות כגון תושבי מזרח ירושלים שהעוני בקרבם חמור במיוחד.

יצוין כי זו איננה פנייתנו הראשונה בנידון, אך לאור ההתמשכות ואף ההחמרה במשבר החברתי-כלכלי הנובע ממשבר הקרוונה אנו מתעקשים לקבל בהקדם התייחסות לסוגייה שהעלנו. למען הסדר הטוב נפרט מטה בדבר תכתובת קודמת עם גופי וגורמי ממשל וחברות/י כנסת: ביום ה' ה-30.04.2020, פנתה אמנסטי אינטרנשיונל ישראל לרוה"מ בנימין נתניהו, לשורה של גורמים רלוונטיים נוספים בממשלה, וכן ליו"ר של וועדת הכספים, ח"כ עודד פורר, ליו"ר הוועדה המיוחדת לענייני רווחה ועבודה, ח"כ עאידה תומא סלימאן, וליו"ר הוועדה המיוחדת בעניין התמודדות עם נגיף הקורונה, ח"כ עפר שלח, בקריאה לממשלה להרחיב את התייחסותה למדיניות הסגר והמגבלות המוטלים על הציבור לשם מאבק במגיפת הקורונה, הן מבחינה נושאת והן מבחינת בעלי העניין המשתתפים בדיונים הרלוונטיים. באופן ספציפי יותר קראה אמנסטי להוסיף מדד של "תחלואה" חברתית-כלכלית, שבאה בעקבות הסגר, למדד התחלואה (הרפואית) עליו הכריזה הממשלה (לפי פרסומים בתקשורת) כאבן הבוחן לשם קביעת מדיניות מקלה או קשוחה יותר ביחס למגבלות ולסגר. במכתב זה טענו כי רק מדד שישקלל הן את ההיבט הבריאותי והן היבטים חברתיים-כלכליים ייתן תמונה שלמה שתאפשר לקבוע באופן ראוי את מדיניות המגבלות. נכון לעכשיו, הוספנו, ה"מדובר במדד חד-מימדי, הנסמך על שיקולים רפואיים, בלבד שעם כל חשיבותם לא ממצים את מורכבות האתגר הנוכחי, והיבט זה עלול להוות פתח להתעלמות מהפרה חמורה של זכויות חברתיות וכלכליות".

להתייחסותכם נודה,

מולי מלקאר, מנכ"לית

אמנסטי אינטרנשיונל ישראל

molly.malekar@amnesty.org.il

leftbehind@amnesty.org.il